



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Zuzany Bystřické a soudců Mariana Kokeše a Lubomíra Majerčíka ve věci

žalobce: **GERBEX s.r.o. "v likvidaci"**, IČO: 282 88 041
sídlem Svat. Čecha 1115, Uherský Brod
zastoupen advokátem Mgr. Martinem Kornelem, Ph.D.
sídlem Zámecká 488/20, Ostrava

proti
žalovanému: **Generální ředitelství cel**
sídlem Budějovická 7, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 4. 2020, čj. 4120-3/2020-900000-314,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce brojí proti rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Celního úřadu pro Zlínský kraj (dále jen „celní úřad“) ze dne 19. 11. 2019,

kterým byl zamítnut jeho návrh podle § 117 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, v rozhodném znění (dále jen „daňový řád“), na povolení obnovy části exekučního řízení vedeného Celním úřadem Brno pod sp. zn. 28288041/0011/32599/2012, na jehož základě byla vydána dražební vyhláška ze dne 3. 10. 2012, čj. 32599-242/2012-016200-021, a rozhodnutí o příklepu ze dne 24. 10. 2012, čj. 35299-282/2012-016200-021, kterým došlo k prodeji deseti cisternových návěsů vlastněných žalobcem.

II. Shrnutí žaloby

2. Žalobce uvedl, že výše nejnižšího podání byla ke každé z cisternových návěsů stanovena v rozporu s § 211 odst. 5 ve spojení s § 222 odst. 1 daňového řádu (nikoliv dvě třetiny ceny zjištěné znaleckým posudkem, ale o něco více než jedna třetina). Vzhledem k tomu došlo k jejich prodeji za nižší cenu, než měla a mohla být. Žalobci tak vznikla škoda ve výši minimálně 1 882 870 Kč. Za toto jednání byly příslušné úřední osoby dne 26. 2. 2019 pravomocně odsouzeny. Vzhledem k dodržení lhůt byly příslušné orgány povinny rozhodnout o povolení obnovy řízení.
3. Žalobce má na povolení obnovy řízení naléhavý právní zájem, jelikož změna nebo zrušení dražební vyhlášky a usnesení o příklepu je podmínkou toho, aby se mohl domáhat náhrady škody. Trestním soudem byl přitom s nárokem na náhradu škody odkázán do civilního řízení.
4. Rozhodnutí o trestnosti jednání je novou skutečností, která nemohla být uplatněna dříve. Správci daně však uvedli, že žalobce o nesprávnosti dražební vyhlášky měl vědět již dříve, tudíž mu uplynula subjektivní lhůta.
5. Mezi trestným činem a nesprávnými rozhodnutími (tj. dražební vyhláškou a rozhodnutím o příklepu), je dána příčinná souvislost. Celní úřad odmítl obnovu řízení povolit, z důvodu nemožnosti dosáhnout tímto postupem změny současného stavu. Žalovaný uvedl, že na trestní rozsudek je třeba nahlížet jako na rozhodnutí deklarující pochybení pracovníků celních orgánů při výkladu zákona. Obnovení řízení z důvodu uvedeného v ustanovení § 117 odst. 1 písm. c) daňového řádu tedy v zásadě vůbec neposoudil.
6. Vzhledem k výše uvedenému navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a na tomto návrhu setrval i v replice k vyjádření žalovaného.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

7. Žalovaný nesouhlasil s tím, že by návrh žalobce odmítl bez řádného zdůvodnění či protiprávně. Obnovením řízení, ve kterém by došlo ke zrušení předmětných rozhodnutí, by automaticky nedošlo k prohlášení jejich nezákonnosti. Pokud by měla být tato rozhodnutí zrušena a vydána nová, došlo by k zásadnímu zpochybnění vlastnictví předmětů dražby. Následky postihnou i osoby, které nabyly vlastnické právo v dobré víře v dražbě. Právní jistota by měla v tomto případě převážet, jelikož není jisté, za jakou cenu by se movité věci prodaly při správném stanovení vyvolávací ceny. Není na místě zpochybnovat celé rozhodnutí, ale ponechat tento vztah pouze v rovině případné náhrady škody mezi správcem daně a žalobcem.
8. Ve věci žalobce nebyl zpochybněn skutkový stav. K pochybení úředních osob došlo pouze ve vztahu k právnímu posouzení určení vyvolávací ceny.

9. Žalobce neusiluje o nové dokazování ani o vydání nového rozhodnutí se správně stanoveným nejnižším dražebním podáním, ale jde mu pouze o náhradu škody, které však obnovou řízení nemůže dosáhnout.
10. Vzhledem k uvedenému navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2021, č.j. 29Af 55/2020-84

11. Krajský soud v Brně (dále také „soud“) v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), bez nařízení ústního jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí celního úřadu vydané v prvním stupni, včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že žaloba je **důvodná**.
12. Konstatoval, že žalobce požádal o obnovu řízení dle § 117 odst. 1 písm. a) a c) daňového řádu, přičemž za důvod pro obnovu řízení dle písmena a) [tj. novou skutečnost, která nemohla být bez zavinění žalobce uplatněna dříve a může mít podstatný vliv na výrok rozhodnutí] považuje trestní rozsudek, kterým byla vyslovena trestní odpovědnost příslušných úředních osob. Za takové situace však přichází do úvahy spíše aplikace zvláštního důvodu pro obnovu řízení uvedeného pod písmenem c). Soud se tedy nejprve zaměřil na žalobní bod související s tímto ustanovením. Vzhledem k tomu, že v této fázi je posuzována pouze otázka samotného povolení obnovy řízení, soud tedy není oprávněn vyjadřovat se k požadavkům žalobce na zrušení předmětných rozhodnutí, jelikož ty mají své místo až v případném obnoveném řízení.
13. Důvodem pro žádost o obnovu řízení bylo pravomocné odsouzení tří úředních osob za přečin maření úkolu úřední osoby z nedbalosti podle § 330 odst. 1, odst. 2 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v rozhodném znění, k čemuž došlo rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 16. 10. 2018, čj. 90 T 133/2016-1646, který nabyl právní moci dne 26. 2. 2019 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 26. 2. 2019, čj. 4 To 387/2018-1724 (odvolací soud odvolání obžalovaných a poškozené zamítl).
14. Krajský soud po shrnutí skutkových okolností a jejich aplikaci na příslušná ustanovení daňového řádu dospěl k závěru, že předmětné řízení je třeba obnovit, jelikož došlo k naplnění podmínek § 117 odst. 1 písm. c) daňového řádu. Jelikož žalovaný věc nesprávně právně posoudil, soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost a věc mu vrátil k dalšímu řízení, ve kterém bude vázán vysloveným právním názorem soudu (srov. § 78 odst. 1, odst. 4, odst. 5 soudního řádu správního). V podrobnostech soud odkazuje na uvedený rozsudek.

V. Kasační stížnost a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2024,

č.j. 3 Afs 415/2021-46

15. Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný kasační stížnost. Nesouhlasil s právním názorem soudu, že byly naplněny podmínky pro obnovu řízení podle § 117 odst. 1 písm. c) daňového řádu a konstatoval, že obnova řízení je v exekučních věcech nepřipustná. Krajskému soudu rovněž vytkl, že měl z úřední povinnosti přihlédnout k prekluzi práva na povolení obnovy řízení.

16. Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je důvodná. Krajskému soudu dal za pravdu v tom, že byly splněny podmínky pro obnovu řízení. V podrobnostech soud odkazuje na jeho rozhodnutí.
17. Pokud se však týká otázky prekluze, shledal kasační námitku oprávněnou. Připomněl, že „[N]ejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 31. 5. 2012, č. j. 9 Afs 72/2011 - 218, upozornil, že ve vztahu k daňovým povinnostem byla úprava stanovená v § 41 s. ř. s. komplexně nabrání k 1. 1. 2011 daňovým řádem, který zrušil a nabradil zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Závěry tohoto rozsudku následně potvrdil i rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 1. 11. 2023, č. j. 9 Afs 95/2021-64, v němž uvedl, že [n]ení samozřejmě vyloučeno, aby zvláštní zákonná norma použití § 41 s. ř. s. vyloučila, například i tím, že zvolí zcela samostatnou a ucelenou úpravu běhu lhůt včetně jejich stavení. Příkladem je daňový řád účinný od 1. 1. 2011, jehož § 148 jako zvláštní úprava (*lex specialis*) zakotvuje plnohodnotnou a dle svého obsahu výlučnou úpravu lhůt pro stanovení daně (srov. obsah tohoto ustanovení včetně pravidel pro stavení lhůty v odst. 4 po dobu řízení, které je v souvislosti se stanovením daně vedeno před soudem ve správním soudnictví a před Ústavním soudem). Právě výlučnost § 148 daňového řádu jako zvláštní úpravy je důvod, pro který je vyloučeno použití § 41 s. ř. s. V oblasti daňové se tak stal § 41 s. ř. s. obsoletní, nepoužitelný.“
18. Dále uvedl, že „[v] uvedených rozsudcích sice Nejvyšší správní soud posuzoval lhůtu pro stanovení daně, a nikoli lhůtu pro placení daně, to však nevylučuje, aby závěry těchto rozsudků byly jako judikaturní východiska použity i v předložené věci. Zákonodárce totiž v § 148 daňového řádu nově a odlišně od § 41 s. ř. s. upravil nejenom běh a délku lhůty pro vyměření daně, ale v § 160 daňového řádu i běh a délku lhůty pro placení daně. V tomto ustanovení taxativně (komplexně) vymezil důvody, které běh této lhůty přerušují a které ji staví. Důvody stavící běh této lhůty vymezil v § 160 odst. 4 daňového řádu. Řízení vedené v souvislosti s placením daně před správním soudem však mezi ně nezařadil, což lze s ohledem na § 148 odst. 4 písm. a) téhož předpisu, kam obdobný důvod zacílený na stanovení daně naopak zařadil, vyložit jako jeho úmysl, nikoli jako jeho opomenutí. Účelem úpravy stavení lhůt v § 41 s. ř. s. bylo reagovat na skutečnost, že mnohé lhůty stanoví správní a finanční právo natolik krátké, že po zrušení věci soudem a vrácení spisů již nezbyvá žádný časový prostor pro další řízení a vydání nového rozhodnutí, neboť lhůta pro uložení trestu či doměření daně již prekludovala (srov. důvodovou zprávu k soudnímu řádu správnímu). Daňový řád však pro placení daně stanoví lhůtu 6 let, což nelze považovat za krátkou lhůtu, na kterou je třeba reagovat úpravou § 41 s. ř. s. Nejvyšší správní soud tak má za to, že pokud by zákonodárce hodlal tuto lhůtu stavět i z důvodu probíhajícího řízení vedeného v souvislosti s placením daní před správním soudem, pak by jej stejně tak, jak to učinil v § 148 odst. 4 písm. a) daňového řádu v souvislosti se stanovením daně, do § 160 odst. 4 zařadil. Jeho úmysl lhůtu pro placení daně z tohoto důvodu nestavět tak vylučuje použití § 41 s. ř. s.“
19. Nejvyšší správní soud uzavřel, že „[v]zhledem k tomu, že lhůta pro placení daně, v níž je možné povolit či nařídít obnovu daňové exekuce, marně uplynula, je závěr krajského soudu, že předmětné řízení je třeba pro naplnění podmínek stanovených v § 117 odst. 1 písm. c) daňového řádu obnovit, nesprávný. Obnova daňové exekuce již v předložené věci není možná. K uplynutí prekluzivní lhůty přitom byl krajský soud povinen přihlídnout, neboť k zániku tohoto práva se

dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu přihlíží z úřední povinnosti nejen v daňovém řízení, ale i v řízení před správním soudem.“

VI. Závěr a náklady řízení

20. Krajský soud je podle §110 odst. 4 s. ř. s. vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným ve zrušovacím rozsudku. Proto žalobu zamítl jako nedůvodnou.
21. O náhradě nákladů soudního řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto dle zásady úspěchu ve věci (srov. § 60 odst. 1 soudního řádu správního), přičemž žalobce neměl ve věci tudíž nemá proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému nebyla náhrada nákladů přiznána, neboť mu náklady nad rámec jeho služebních povinností nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. června 2024

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu